

یک کتاب در یک نگاه

دفتر مطالعات مالی و حسابداری مدیریت (۱)

حسابداری بدهی‌های جاری و بدهی‌های احتمالی-نشریه شماره ۷۹ ترجمه و تالیف: آقایان حبیب ا... تیموری و مصطفی گودرزی از انتشارات مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی

در این شماره خلاصه‌ای از کتاب (حسابداری بدهی‌های جاری و بدهی‌های احتمالی) شامل مبحث بدهی‌های جاری و تشریح انواع مختلف و نحوه ارائه آن در ترازنامه و همچنین مبحث بدهی‌های احتمالی و حسابداری آن از نظر خوانندگان علاقه‌مند خواهد گذشت.

کلیات

بدهی تعهدی است که از معامله یا رویدادی در گذشته یا حال ناشی می‌شود و تسویه آن مستلزم انتقال منابع اقتصادی در آینده به صورت کالا، وجه نقد یا خدمات به ارزش معین یا قابل برآورد می‌باشد. در حسابداری، شناسایی و اندازه‌گیری بدهی‌ها حائز اهمیت می‌باشد. در مقام مقایسه، شناسایی بدهی‌ها از شناسایی دارایی‌ها مشکل‌تر است. معمولاً هر بدهی در زمان ایجاد تعهد به مبلغی که در زمان سر رسید، پرداخت خواهد شد اندازه‌گیری و ثبت می‌شود، ولی از دیدگاه تئوری می‌توان آن را به ارزش فعلی ثبت نمود.

برخی از بدهی‌ها گرچه وجودشان قابل شناسایی است ولی مبلغی که سرانجام تحقق خواهد یافت، به طور دقیق قابل محاسبه نیست و باید برآورد گردد. دسته‌ای دیگر از بدهی‌ها نیز وجود دارند که تحقق آنها منوط به وقوع یا عدم وقوع رویداد یا رویدادهایی در آینده است. ولی به طور خلاصه، بدهی‌ها را از مدت زمان باقی مانده تا سر رسید به بدهی‌های جاری و غیرجاری طبقه‌بندی می‌کنند و از نظر امکان تعیین مبلغ و احتمال تحقق، به بدهی‌های قطعی، برآورد شده و احتمالی تقسیم می‌کنند.

بدهی‌های جاری:

اهمیت بدهی‌های جاری

بدهی‌های جاری، یکی از منابع تامین مالی بیشتر واحدهای تجاری می‌باشد. از آنجا که تعهدات جاری به طور منظم از عملیات عادی تجاری ناشی می‌گردند، بنابر این تصمیم آگاهانه مدیریت نسبت به اخذ اعتبار از منابع مختلف به منظور رفع نیاز نقدینگی فعالیت تجاری، حائز اهمیت است.

تحلیلگران مالی به میزان بدهی‌های جاری، رابطه دارایی‌های جاری با بدهی‌های جاری و رابطه موجودی نقدی با بدهی‌های جاری توجه خاص می‌کنند، زیرا بسیاری از آنان این روابط را شاخص‌های مهمی به منظور تعیین میزان ثبات مالی و قدرت بازپرداخت به موقع دیون می‌شمارند. بنابر این شناسایی و اندازه‌گیری بدهی‌های جاری به نحوی باید در صورت‌های مالی گزارش شود که اصل افشا به طور کامل رعایت گردد.

اندازه‌گیری بدهی‌های جاری

یک معیار منطقی برای اندازه‌گیری بدهی‌ها، ارزش فعلی مبلغی است که باید در آینده بابت آن پرداخت شود. اما به دلیل کوتاه بودن مدت سر رسید در بدهی‌های جاری، تفاوت ارزش فعلی یک بدهی جاری با مبلغی که در تاریخ سر رسید پرداخت می‌شود چندان زیاد نیست. لذا بدهی‌های جاری معمولاً به مبالغ اسمی اندازه‌گیری و ثبت می‌شوند.

تعریف بدهی‌های جاری

بدهی‌های جاری شامل کلیه تعهداتی است که پرداخت یا تسویه آنها مستلزم مصرف کردن دارایی‌های جاری طرف یکسال یا یک چرخه عملیاتی (هر یک که بیشتر است) و یا مستلزم ایجاد بدهی‌های جاری دیگری است. برطبق این تعریف، بدهی‌های جاری رابطه مستقیم با تعریف دارایی‌های جاری دارد. بنابر تعریف مذکور بدهی‌های جاری شامل تعهدات ایجاد شده نسبت به اقلامی است که وارد چرخه عملیات شده‌اند مانند بدهی به عرضه‌کنندگان مواد، بدهی به کارکنان (بابت حقوق و دستمزد) و پیش دریافت از مشتریان.

انواع بدهی‌های جاری:

الف) بدهی‌های قطعی: این دسته از بدهی‌ها دارای مبلغ و سر رسید مشخص می‌باشند و از عقد قرارداد، توافق، یا الزامات قانونی ناشی می‌شود و برخی از آنها به شرح زیر است:

- ۱- حسابهای پرداختی تجاری
- ۲- اسناد پرداختی تجاری
- ۳- سود سهام پیشنهادی یا پرداختی
- ۴- سپرده‌ها
- ۵- پیش دریافت‌ها
- ۶- ارقام بستانکار انتقالی به دوره‌های آتی
- ۷- بدهی‌های ناشی از زیان تعهدات قطعی خرید
- ۸- بدهی‌های ناشی از هزینه‌های تحقق یافته
- ۹- بدهی‌های مرتبط با حقوق و دستمزد

ب) بدهی‌های معینی که مبلغ آنها رابطه مشخصی با نتیجه عملیات دارد، مانند:

- ۱۰- تعهدات مربوط به پاداش و سهم سود مدیران

ج) بدهی‌های معینی که مبلغ آن باید برآورد شود، مانند:

- ۱۱- ذخیره مالیات بر درآمد
- ۱۲- تضمین فرآورده
- ۱۳- پیش فروش کالا و خدمات به وسیله کوپن و بلیط
- ۱۴- قرارداد انجام خدمات
- ۱۵- جوایز پرداختی به مشتریان

حسابها و اسناد پرداختی: حسابهای پرداختی در مورد تعهدات عادی و مستمر تجاری به کار می‌رود. حسابها و اسناد پرداختی در گزارشهای مالی به عنوان (الف) اسناد پرداختی (ب) حسابهای پرداختی تجاری (ج) سایر حسابهای پرداختی گزارش می‌شود. در تعیین مبلغ حسابهای پرداختی بابت کالاهای خریداری شده در اواخر دوره مالی، باید به کالاهای در راه، توجه دقیق نمود. زیرا ممکن است به سبب تاخیر در بازبینی و مطابقت کالاها، سیاهه خرید در آخرین روز دوره مالی هنوز ثبت نشده باشد. در این صورت، به علت ثبت نشدن خرید و به حساب منظور نشدن موجودی، همبدهی‌ها و هم موجودی کالا، یعنی هر دو طرف ترازنامه، کم‌نشان داده خواهد شد. مساله دیگر، تامین مالی مجدد در مورد اسناد پرداختی کوتاه مدت و حصه جاری وام‌های بلندمدت می‌باشد. اگر واحد تجاری بخواهد برای وام کوتاه مدتی تامین مالی مجدد

بر مبنای بلندمدت به عمل آورد، مساله طبقه بندی مجدد وام مطرح می‌شود. طبق استاندارد حسابداری، وام کوتاه مدت باید به عنوان بدهی جاری گزارش شود مگر آنکه واحد تجاری قصد آن را داشته باشد که برای وام مزبور تامین مالی مجدد بر مبنای درازمدت به عمل آورد و نشان دهد که قادر است این تامین مالی مجدد را عملاً اجرا کند. توانایی تامین مالی مجدد از دو طریق قابل اثبات است:

- ۱- صدور اوراق قرضه بلندمدت یا اوراق سهام به جای بدهی کوتاه مدت در دوره بعد از تاریخ ترازنامه
- ۲- عقد قرارداد قطعی مالی که بدهکار بتواند بر طبق آن در تاریخ سر رسید برای بدهی کوتاه مدت موجود تامین مالی مجدد به عمل آورد.

سود سهام پیشنهادی و پرداختی: توزیع سود نقدی سهام توسط هیأت مدیره شرکت به مجمع عمومی صاحبان سهام پیشنهاد و در تاریخ پیشنهاد تحت عنوان (سود سهام پیشنهادی) جزء بدهی‌های جاری طبقه بندی می‌گردد. پس از تصویب سود سهام پیشنهادی توسط مجمع عمومی، بدهی ناشی از سود سهام پیشنهادی به بدهی قطعی تحت عنوان (سود سهام پرداختی) تبدیل می‌شود. از آنجا که فاصله زمانی از پیشنهاد تا پرداخت سود سهام کوتاه است، سود نقدی پرداختی سهام جزء بدهی‌های جاری طبقه بندی می‌گردد.

شایان ذکر است که (سود سهامی) مستلزم پرداخت نقدی نیست و به این دلیل جزء بدهی‌های جاری محسوب نمی‌شود. حساب سود سهامی قابل توزیع، جزئی از حقوق صاحبان سهام است و بهتر آن است که به عنوان افزوده‌ای بر سهام عادی منتشر شده طبقه بندی شود.

سپرده‌ها: سپرده‌ها و ودیعه‌های پرداختی، هنگامی ایجاد می‌شود که واحد تجاری از مشتریان و یا کارکنان خود سپرده نقدی به منظور تضمین اجرای قرارداد یا انجام خدمات تعهد شده دریافت کند. این سپرده‌ها و ودیعه‌ها تا زمان تکمیل یا اتمام معامله یا قرارداد جزء بدهی‌های جاری دریافت کننده می‌باشد.

پیش دریافت‌ها: پیش دریافت بابت فروش کالا یا خدماتی است که در آینده قرار است تحویل یا انجام شود.

پیش دریافت تا زمانی که کالا یا تعهدات در ازای آن تحویل یا انجام نشده است، جزء بدهی‌های واحد تجاری دریافت کننده است و به نسبتی که تعهد مورد نظر به انجام می‌رسد از حساب بدهی خارج و به حساب درآمد مربوط ثبت می‌شود.

اقلام بستانکار انتقالي به دوره‌های آتی: این اقلام به دو دسته طبقه‌بندی می‌شوند:
الف) اقلام بستانکار ناشی از عملیات حسابداری داخلی، مانند ذخیره تعمیرات و ذخیره برای آرایش مجدد ماشین‌آلات در کارگاه

ب) اقلام بستانکار که از برخی معاملات ناشی می‌گردد و به آسانی قابل طبقه‌بندی نمی‌باشد، مانند وجوه واریز شده به حساب واحد تجاری بابت حق‌الامتياز آینده و پیش دریافت بابت فروش اقساطی بدهی ناشی از زیان تعهد قطعی خرید: يك واحد تجاری ممکن است به منظور اطمینان یافتن از دسترسی همیشگی به کالاها یا مواد مورد نیاز خود قراردادهایی مبنی بر دریافت به موقع آن‌ها در آینده و به قیمت ثابت با فروشندگان منعقد کند.

فرض بر این است که همچنین قراردادهایی را علی‌رغم تغییراتی که ممکن است در قیمت بازار رخ دهد نمی‌توان لغو کرد. اگر قیمت جاری کالا یا مواد کاهش یابد و به میزانی کمتر از قیمت قرارداد برسد، باید قاعده (اقل بهای تمام شده یا قیمت بازار) را در تعیین موجودی ناشی از تعهد خرید به کار بست و مبلغ زیان را به حساب گرفت. در صورت با اهمیت بودن مبلغ زیان، باید آن را به صورت جداگانه در صورت سود و زیان ارائه کرد.

بدهی‌های ناشی از هزینه‌های تحقق یافته: این گروه از بدهی‌های ناشی از شناخت و ثبت هزینه‌هایی است که تحقق یافته اما پرداخت نشده‌اند. اصل تطابق هزینه‌ها با درآمد ایجاد می‌کند که این گونه هزینه‌ها و بدهی‌هایی که طرف مقابل آنهاست، از پیش برآورد و در حسابهای مربوط شناسایی و در صورت‌های مالی میان دوره‌ای بر مبنای فرض تعهدی گزارش شوند.

بدهی‌های مرتبط با حقوق و دستمزد: بدهی واحد تجاری در ارتباط با حقوق و دستمزد بدان سبب ایجاد می‌شود که واریز کسور مختلف از جمله بیمه و مالیات به حسابهای مربوط عمدتاً بلافاصله پس از پرداخت حقوق و دستمزد انجام نمی‌گیرد. بدهی بابت کسور حقوق و دستمزد تنها در زمان پرداخت ادواری، یعنی در زمانی که حقوق و دستمزد قابل پرداخت می‌گردد، ایجاد می‌شود و نه در زمانی که حقوق و دستمزد مبرور صرفاً تحقق می‌یابد.

ذخیره مالیات (بدهی مالیات بردارآمد): به دلیل تفاوت‌هایی که میان درآمد مشمول مالیات از يك سو و سود حسابداری پیش از کسر مالیات از سوي ديگر وجود دارد، احتمال اختلاف میان بدهی مالیاتی ایجاد شده برای شرکتها در يك سال معین و مبلغ مالیات گزارش شده در صورت حساب سود و زیان بسیار زیاد است. بنابر این بدهی مالیاتی مذکور تا قطعی شدن آن پس از طی مراحل قانونی ماهیتاً بدهی برآورد شده‌ای است که معمولاً تحت عنوان (ذخیره مالیات) ثبت و گزارش می‌شود.

بدهی‌هایی که مبلغ آن رابطه معین با نتیجه عملیات دارد: برخی از بدهی‌ها، مانند حق‌الامتياز پرداختنی به سایر شرکتها به منظور استفاده از نام و علائم یا اجازه بکارگیری فرمول‌ها و فرآیندهای ساخت که در انحصار آنهاست و نیز مبالغی که در برخی شرکتها به عنوان کمیسیون، پاداش یا سهم سود علاوه بر حقوق ثابت به مدیران پرداخت می‌شود، رابطه از پیش تعیین شده‌ای با درآمد آینده دارند. مبلغ این گونه بدهی‌ها در پایان دوره مالی به آسانی تعیین می‌شود زیرا در این هنگام نتایج عملیات مشخص گردیده است، اما برآورد آنها در ضمن دوره ممکن است دشواری‌هایی پیش آورد.

ارائه بدهی‌های جاری در ترازنامه

در رابطه با ارائه بدهی‌های جاری در ترازنامه دو مورد اساسی مطرح است:

۱- ترتیب فهرست کردن بدهی‌های کوتاه مدت

۲- میزان تفصیل در افشای انواع بدهی‌های کوتاه مدت

ترتیب فهرست کردن بدهی‌های کوتاه مدت جاری ممکن است برحسب موعد پرداخت یا برحسب مبلغ (به ترتیب نزولی) باشد. اما انجام هر دو شرط با هم دشوار است و معمولاً بدهی‌های جاری به ترتیب مبلغ آورده می‌شوند مگر آنکه اختلاف مواعدهای پرداخت قابل ملاحظه باشد.

میزان تفصیل نیز تا اندازه‌ای بسته به این است که ترازنامه برای چه منظوری تهیه می‌شود.

بدهی‌های احتمالی (۱)

بدهی‌های احتمالی عبارتند از بدهی‌های بالقوه‌ای که تحقق یافتن آنها در آینده به عنوان بدهی قطعی منوط به وقوع یا عدم وقوع رویدادهایی است که در حال حاضر احتمال وقوع یا عدم وقوع آنها وجود دارد. وجه تمایز بدهی قطعی با بدهی احتمالی در این نیست که مبلغ آن معین یا نامعین باشد بلکه در میزان عدم اطمینان نسبت به وجود تعهد است.

وجه تمایز بدهی‌های احتمالی از زیانهای احتمالی و بدهی‌های برآورد شده در بسیاری موارد چندان روشن نیست. همچنین در مورد این مساله که کدام بدهی احتمالی مستلزم به حساب گرفتن زیان یا هزینه مربوط، کدامیک صرفاً مستلزم افشا از طریق یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی و کدام‌مخاطره احتمالی که عموماً از ذات فعالیت‌های واحد تجاری ناشی می‌گردد نه مستلزم شناسایی هزینه و زیان و نه نیازمند به افشا است، ابهاماتی وجود دارد.

وقوع رویداد یا رویدادهایی که نمایانگر زیان باشند برحسب درجه احتمال وقوع، ممکن است محتمل ((۳))، ممکن ((۴)) یا بعید ((۵)) باشد. از طرف دیگر، همه موارد عدم اطمینانی که طبیعتاً در فرآیند حسابداری وجود دارند ایجاد کننده احتمال سود یا زیان نیستند.

موارد زیر نمونه‌هایی از زیانهای احتمالی هستند که ممکن است به ایجاد بدهی احتمالی بیانجامد:

- ۱- ابهام در قابلیت وصول حسابها و اسناد دریافتنی
- ۲- تعهدات مربوط به تضمین فرآورده
- ۳- خطر مصادره اموال
- ۴- دعوی معوق یا محتمل
- ۵- تضمین بدهی دیگران

شرایط شناسایی زیان احتمالی به عنوان زیان قطعی

مبلغ برآورد شده زیان احتمالی در صورتی باید به حساب سود و زیان منظور شود که هر دو شرایط زیر تحقق یافته باشد:

الف) براساس اطلاعاتی که در تاریخ ارائه صورتهای مالی موجود است، احتمال اینکه يك دارایی آسیب دیده یا يك بدهی ایجاد شده است وجود داشته باشد. شرط مزبور در بردارنده این نکته نیز هست که باید احتمال وقوع يك یا چند رویداد در آینده که وقوع آنها تحقق زیان را به اثبات می‌رساند، وجود داشته باشد.

ب) برآورد مبلغ زیان میسر باشد.

اگر برآورد دامنه مبلغ زیان احتمالی (از کمترین تا بیشترین مبلغ) میسر باشد ولی نتوان هیچ يك از مبلغ مزبور را محتمل‌تر از سایر مبلغ دانست، باید کمترین مبلغ را به حساب منظور داشت.

زیانهای احتمالی که به حساب منظور نمی‌شود

برخی از زیانهای احتمالی که دارای دو شرط لازم برای منظور شدن به حساب سود و زیان نیستند ولی دست کم تحقق آنها ممکن است، باید در یادداشت‌های همراه صورتهای مالی افشا شود. در این یادداشتها باید ماهیت زیان احتمالی توصیف و مبلغ آن برآورد شود، یا اینکه غیر ممکن بودن برآورد تصریح شود. حتی زیان احتمالی که قابل ثبت نباشد و احتمال وقوع آن بعید باشد هم باید افشا شود.

سودهای احتمالی

طبق اصل کلی تحقق درآمد، رویدادهای احتمالی که ممکن است به تحقق سود بیانجامد نباید به حساب منظور شود مگر پس از آنکه سود تحقق یابد یا تحقق یافتنی گردد.

حسابداری بدهی‌های برآورد شده ناشی از زیانهای احتمالی

ثبت زیان احتمالی مستلزم بدهکار کردن حساب زیان یا حساب هزینه و بستانکار کردن حساب دارایی و یا حساب بدهی برآورد شده می‌باشد. اصطلاح بدهی برآورد شده به معنای تعهدی است که موجودیت آن قطعی است اما مبلغ و تاریخ پرداخت آن را نمی‌توان با اطمینان تعیین کرد. در اینجا نخستین مساله حسابداری فراهم آوردن چنان شواهدی است که بتوان بر مبنای آن به برآوردی معقول از مبلغ بدهی دست یافت. حسابداری برخی از بدهی‌های احتمالی که مستلزم ثبت بدهیهای برآورد شده است، به شرح زیر می‌باشد:

تضمین فرآورده: بسیاری از واحدهای تجاری تعویض، تعمیر و یا جبران نقایص کمی یا کیفی کالا یا خدمات فروخته شده را تا مدت معینی بعد از انجام معامله بر عهده می‌گیرند. بدین ترتیب بدهی ناشی از تضمین فرآورده در زمان فروش ایجاد می‌شود. بدهی مزبور را می‌توان در زمان فروش یا در پایان دوره مالی ثبت کرد. در صورت لزوم باید مانده حساب بدهی‌های برآورده شده در پایان دوره مالی بررسی و تعدیل شود تا حساب مزبور میزان معقولی از مطالبات بالقوه مشتریان را بابت باقی مانده تضمین فرآورده منعکس نماید.

روش دیگر، آن است که بدهی‌های برآورد شده در زمان فروش ثبت نشود بلکه در مواقعی که خواست مشتریان نسبت به رفع نواقص فرآورده خریداری شده برآورده می‌شود، هزینه مربوط به حساب تضمین فرآورده بدهکار و در پایان دوره مالی باقی مانده مطالبات بالقوه مشتریان از طریق ثبت اصلاحی به حساب منظور شود.

پیش فروش کالا و خدمات بوسیله کوپن و بلیط: برخی از واحدهای تجاری انواع بلیط و کوپن به نامهای گوناگون صادر و توزیع می‌کنند که همه آنها حاکی از تعهد صادر کننده به انجام خدمات یا تحویل کالا در آینده در مقابل کوپن یا بلیط مورد نظر است. مبلغ بدهی واحد تجاری از این بابت برابر است با مبلغی که دریافت دارندگان کوپنها پرداخته‌اند. وقتی که تعهد به انجام می‌رسد حساب بدهی بدهکار و حساب درآمدستانکار می‌شود. اگر مدت اعتبار کوپن یا بلیط از پیش تعیین شده باشد، برآورد مبلغ مطالبات باطل شده مشتریان آسان‌تر می‌گردد. اگر مدت اعتبار کوپن یا بلیط نامحدود باشد، لازم است در پایان دوره مالی مبلغ کوپنها و بلیط‌هایی که ممکن است به دلایل گوناگون هرگز ارائه نشوند، برآورد و از حساب بدهی به حساب درآمد انتقال داده شود.

قرارداد انجام خدمات: گاهی ممکن است واحدهای تجاری که به فروش یا تعمیر وسایل خانگی اشتغال دارند برای تعمیر وسایل فروخته شده در قبال دریافت حق الزحمه قراردادهایی را با مشتریان منعقد کنند. در این صورت، مبلغ وصول شده بابت قرارداد، درآمد تحقق نیافته‌ای است که با انجام خدمات در مدت قرارداد به درآمد تحقق یافته تبدیل می‌شود.

کوپن جایزه: گاهی ممکن است برخی از واحدهای تجاری برای افزایش فروش، کوپنهایی که جوایز جنسی یا نقدی در ازای آنها داده می‌شود صادر و توزیع کنند. در این صورت بدهی برآورد شده‌ای معادل با بهای تمام شده جوایزی که انتظار می‌رود به مشتریان داده شود، برای واحد تجاری ایجاد می‌گردد که مبلغ تحقق یافته آن باید به حساب هزینه تبلیغات منظور شود. برآورد بدهی از بابت جوایزی که توزیع خواهد شد باید بر مبنای تجارب گذشته واحد تجاری از میزان پرداخت جوایز در قبال کوپن‌ها و پیش‌بینی آینده در این باره قرار گیرد.

ذخایر عملیاتی: برخی واحدهای تجاری بابت هزینه‌هایی مانند هزینه تعمیر و نگهداری که هنوز تحقق نیافته است حساب هزینه را بدهکار و حساب (ذخایر عملیاتی) را بستانکار می‌کنند. همچنین، گاهی در بخش بدهی‌های ترازنامه، اقلامی مانند برآورد ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان، هزینه ترمیم اموال مورد اجاره، هزینه تعطیل و تغییر مکان کارگاه آورده می‌شود. ثبت هزینه‌های برآورد شده مزبور به منظور اجرای حسابداری تعهدی است و عمل ثبت در زمانی صورت می‌گیرد که اطمینان نسبی درباره ایجاد تعهد به انجام هزینه حاصل شده باشد. اما برخی شواهد گویای آن است که ذخایر عملیاتی گاهی توسط مدیریت برای کاستن از نوسانهای سود و ارائه تصویری از ثبات سودآوری واحد تجاری به کار گرفته شده است. بنابر این، حسابداران باید ماهیت این ذخایر را تحلیل کنند و اطمینان یابند که ذخایر مزبور برای پنهان ساختن هزینه‌ها و زیانهای آتی ایجاد نشده است.

افشای زیانهای احتمالی که به حساب منظور نمی‌شوند

در مواردی که زیانهای احتمالی فاقد دو شرط لازم برای منظور شدن به حساب سود و زیان باشند و احتمال تحقق بدهی‌های مربوط به آنها ضعیف و در برخی موارد حتی بعید هم باشد، بدهی احتمالی باید در گزارشهای مالی افشا شود.

اصل افشای کامل یا کافی را به طرق زیر می‌توان اعمال کرد:

۱- در داخل پرانتز در متن ترازنامه

۲- از طریق یادداشتهای همراه صورتهای مالی

۳- با فهرست کردن بدهی احتمالی در قسمت بدهی‌ها (بعد از بدهی‌های جاری) بدون ارائه مبلغ در کل بدهی‌ها

۴- با تخصیص (محدودیت در توزیع) سود انباشته به تصویب مجمع عمومی

افشا از طریق یادداشتهای همراه صورتهای مالی شاید بهترین روش باشد و کاربرد تقریباً همگانی دارد.

۱- این کتاب با همکاری آقای سیدحسن ابوترابی تلخیص شده است.

۲- Contingent liabilities

۳- Probable

۴- Reasonably possible

۵- Remote